

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

CREAȚIE ȘI ANGAJARE

Este evident că evenimentul central al acestui an îl reprezintă Conferința Națională a partidului. Dintr-un asemenea unghi și într-o asemenea direcție se simt ample concentrări de efort care fac din spațiul muncii un orizont al depășirii și autodepășirii creatoare. Specificul decurge din importanța etapei pe pe care o traversăm și are temeiuri adânc de sprijin în tot ceea ce avem de înfăptuit, pentru a consolida și dezvolta neîntreput toate realizările de până acum, dînd un contur vast, și mai dens, epocii al cărei consens îl formează însăși ideea de unitate, spiritul mereu viu și călăuzitor cu care ne aborodăm propria realitate. Programele adoptate de cel de-al XIII-lea Congres al partidului ne situează, pe plan economic și social, pe o nouă treaptă, într-o nouă perspectivă și, desigur, sub impulsul unor cerințe calitative noi după cum, în contextul și după experiența de până acum, și posibilitățile sînt altele iar valorile spre care tindem au o fundamentare materială și spirituală în toate sferele existenței și la nivelul întregii țări. La noua hartă economică a patriei se adaugă harta unei noi spiritualități și în această constă linia de trăsătură prin care exercitiul și îndatorirea muncii se exprimă azi în limbajul creației multilaterale, al gândirii tehnico-stilistice în artă, sub incidența noului, a promovării acestuia, știind că el reprezintă și domeniul de vîrf al cunoașterii, al luptei pentru afirmarea neîntrepută a progresului și civilizației.

Asupra a ceea ce insistă secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este tocmai această luptă între nou și vechi, această dialectică a mersului înainte în a cărui natură se inscriu și datele unei conștiințe comuniste noi, despozarate de inerție și prejudecăți, de automulțumire și suficiență care frîng cunoașterea și o plasează pe terenul unor îmbufnări și preocupări de interes restrîns. Opția generală este aceea a scopurilor, a dezideratelor înalte pe care le servim și de această platformă, în acest cadru acțiunează simțurile întregii so-

cietați. Spirit revoluționar în muncă, spirit revoluționar în gândire și creație ne cere secretarul general al partidului și în această lumină vedem căile ca și criteriile unei permanente și revelatoare îndatoriri patriotice, chipul ca și semnificația unei angajări pe măsură.

Viziunea asupra lumii de azi și de mine este în mod organic legată de realitatea înfăptuirilor economice, a marilor ctitorii ce poartă emblema unei epocii ai cărei termeni de comparație, cei mai excelenți, se află în însăși istoria sa; viziunea asupra lumii de azi și de mine este în chip înconfundabil legată de programele aflate în front de lucru acum și prin a căror amplă desfășurare detinem deja o imagine asupra preferențelor ce se produc în universul propriilor noastre profesii și biografii, a orașelor și satelor țării, asupra spiritului revoluționar care animă și trebuie să anime neîncetat această uriașă construcție care este țara prin conștiința oamenilor și a destinului său. Dar această viziune este și a creației, a literaturii și artei, este substanțială și necesară ei perspectivă la care lucrează și de la care se ridică înglobînd destine, explicînd și prefigurînd idei, gânduri, frămîntări, nuanțe, stări și căutări specifice, întrebări și răspunsuri care, de loc abstracte, își au locul și rolul lor în ansamblul conștiinței generale, sînt un reflex ca și o condiție a acesteia. Viziunea asupra lumii de azi și de mine este de aceea și o contribuție a culturii, a literaturii și artei, o dimensiune a spiritului revoluționar, creator. O realitate de ordinul ideilor și sentimentelor care, în construcția sa, reflectă izvoarele vieții de la care emană și în limpezimea cărora se oglindesc propriile ei cerințe și posibilități. Tot astfel cum, în ideea marilor programe pe care le împlinim și asupra cărora Conferința Națională a partidului se va pronunța și va judeca, neîndolnic, noi confirmăm, se răsfrîng toate datele unei experiențe vaste și întemeiate, prodigioase în sensul cel mai înalt.

Lucaefărul

Piinea pămîntului

ne apropiem de solstițiul de vară și, într-un anume fel, ne apropiem de solstițiul propriei noastre priviri ridicate în cumpăna la orizontul altor prefaceri care se petrec în lumea din noi și de dincolo de noi, sub stelele calde și coapte care anunță culesul. Am traversat zilele trecute o bună parte din cîmpia Brăilei și a Buzăului și, într-un amurg cu plopi tremurînd peste verdele și mai întins al lanurilor de grâu, soarele roșu, rotund, cădea pe virtutea de spică. Și treceau parca prin el și pe dungile lui siruri lungi de cărui minate de nori în chip de om. Pornise o briză rece, tăioasă, și pămîntul se încumeta totuși să respire cald. Începuse fosnetul aceia care al grîului care atînteste în sus și simple aerul cu miros de sevă aproape transparentă. Va veni în curînd și fosnetul viu, aurii. Nu este chiar lesne, nu e prea ușor. Nu este nici de vreme, ba, poate, uneori, e chiar prea tîrziu. Și totuși viața areasta a cîmpului pare o semnificație care decurge din noi. Sălcîmi cu albia floare cum nu s-a mai văzut bîntuie acum prin sate și par niște imenși circeri din albine albe ca frengății și se amestecă neîntreput. Cireșele au dat în pirg, galbene pe o parte și roșii pe alta, răsăriți și apus de soare în același timp, un miracol cu

și o justificare ce se întimplă în frunte. În auz, peisajul însă fosnetul grîului. Și în privire, care de multe ori rămîne memoria noastră cea mai exactă, talazulește soarele acela roșu, gata să cadă sau să urcă spre drumuri și semne necunoscut. Cîmpul are și surînte, colo și colo e-a strîmător de seceră. Parcă-i e foame, ar rupe o piine și ar duce-o la gură, parcă-i e sete și întinde mîini către cumpeniile care zidesc zbor de cocori. Dar mitroaie și-a apă vie, limpede, purificatoare, întinlim curînd și curcubeiele întreditate pe care le strălucesc aspersoarele, trecem printre canale care despica și geometricează cîmpia, după dalele de beton se cunoaște că vîrsta lor e destul de timpurie, dar vîrsta ca și bine-facetele lor rămîn să se cunoască mai ales după bogăția și sănătatea acesteia a grîului, căci el ne spune totdeauna ceva despre piinea pămîntului. Cum, despre această piine mărturisesc acum și toate muncile oamenilor și solstițiul care se apropie și de care ne apropiem traversînd altele cîmpii care sălășluiesc și dau în pirg sub lumina de giriduri din noi. E o pace pe cîmp din care izvorăsc și noaptea curcubeiele unei sfînte și calme sudori.

A. I. Zăinescu

Ligia Macovei: „Recolte bogate”

TINĂR ÎN AGORA

Măreața simplitate

Prima amintire: se stringea fiul; zi toropitoare într-o margine de sat transilvan; femeile cîntau doine prelungi, cu glas ascuțit, sfîchitor parcă. Și am strigau una altele cite ceva de pe-un deal pe altul. Efectul acustic era uluitor.

Am învățat respectul cuvenit față de munca pămîntului văzînd de copil cit de frumoasă, de miraculoasă și cit de grea poate fi. Am stat-oarecîși întregi privind cum se ară oțel cum se treiera; am stat oarecîși întregi privind ciurdul pasnice întorcîndu-se de la pomană și căii adăpați la un cot de So-mes, am stat cu nasul lipit de geam numărînd oile care coborau de la munte, am învățat să în-

Amintirile mele idilice, deci copilăria răsfrîată pe-un mal de So-mes, lecția întâia a vieții la țară, bînicile și unchi și mătușile și tot ce mi se povestea și tot ce era neamul meu țărănesc, atîta cit ne puteam spune hirtile, de la intîiul Laurente care cumpăra la 1785 două moine pe lângă Maieru și poate înainte de ele, spre cei neștiuți și cu numele nepăstrat nici măcar pe-o cruce din lemn de brad, amintirile mele zic, aveau să dobindească un fel de concrete nouă, aveau să se ajusteze ulterior. Documentările și lungile drumuri prin fel de fel de sate aveau să-mi compună în minte tabloul noli realității agrare; o agricultură nouă, organizată, riguroasă și eficientă, CUASC-uri și complexe agro-industriale de mare forță și eficiență, o muncă intensă și febrilă tot timpul anului, după grafic, după carte, după tot ce e nou și optim.

Cleopatra Lorințiu

Continuare în pag. a 6-a

Miezul ființei

Să scrii despre pămîntul acesta al nostru presupune, iară îndoială, să înțelegi sufletul țărânelui român, așa cum vine el din vrac. Însăsumă să înțelegi ființei, să-l tubestești după cum i-a fost dat lui să fie. Și numai astfel, în dragostea acesteia dinăce, de fiu, luminează încă și mai vie dragostea pentru pămîntul care ne hrănește pe toți.

Născut fiind în Argeș, sub umbră de țarină al dealului Urlieniilor, adică su' coastă, mergeam de mic la cîmp cu tata. Tatii îi zicea lumea nea Ilie; nea Ilie al lui Gheorghe al lui Mărin al lui Nicolae Baros, care și el era al lui Gheorghe al lui Mărin (și de mă înnoptam cu el mei prin timp trebură să truce prin oastea Domnului Tudor prin războiul cu turcii, dar și prin focul primului și-al celui de-al doilea război mondial; iar de mă duceam mai departe pe funia neamului după crucele din deal, unde, din timpul Brăncoveanului, se odihnesc și azi al noștri, ajungam pe vremea cînd se înalțau rama prin ciopîire cu barda chiar din lemnul pe care erau pictate iconocele).

Cu pămîntul, îmi spunea tata, al legămînt de cînd te naști. Să îngrijești de el, ca de lumina ochilor!

Și odată întorși acasă, îmi făcea loc să intru sub aplictoarea aproape dărîmată în care ținea unelte de muncă adunate de tani și ani, din mos în mos, unele tocle și strîdace, altele groașie și butucănoase; erau acolo cozi rupte de hirtle, de mai, de țirăcop, ciouce sparte, minere de seceră, bite crăpate, fiare de plug și sape mincate de rugină, pari lustruiți de pus porumb, corițați de-acum, jumătăți de ciriga de paie, topoare șirbe, făciți din grupe de măracini, furci fără dinți, ghine, codiriști cu inelele de aramă plesnite...

Aurel Maria Baros

Continuare în pag. a 6-a

ATITUDINI

Postmodernismul — o nouă modă?

am început să se vorbească, în ultimii ani, tot mai des în presa noastră despre postmodernism. Aceste „tăronări” se văd astăzi amplificate de inițiativa „Caietelor critice” (nr. 1—2/1986) editate de Viața românească de a extinde discuția pînă la ambția de a consacra oarecum conceptul în cultura noastră printr-un număr apreciazabil de intervenții, cărora li se adaugă traduceri ale unor texte din autori străini care sînt „plo-nierii” în materie. Reperele teoretice oferite, deși

inegale ca valoare, unele fiind de-a dreptul venite în toate scururile, au meritul de a ne face oarecum o imagine destul de grăitoare despre ceea ce ar ambiona, cel puțin, să fie post-modernismul. Cuvîntul a prins rădăcini în critica nord-americană cu cîteva decenii în urmă, literatura din această parte a Terrei (ca și alte sfere ale culturii și artei) pretinzînd a avea dela o tradiție în acest sens. Americanii s-au aventurat serios în viitorologie și e suficient să-l amintim pe popularul Alvin Toffler,

PREZENȚA TINĂRULUI SCRITOR

Structuri originare

Cu un volum — Muntele mioritiei (1976) — trimite spre spațiul matrice, a debutat Eugen Evu. El scrie o poezie în care versul este disciplinat melodice, cu ritm și rimă, mod de vorbire și de exteriorizare a talentului echilibrat și a unei vădite discipline în creația poetică. Poetul se rostosește oracular, în poezii de rezonanță melodică: „Ca un meic la rădăcina / unui ram de curcubeu / am fust sărutat lumina / ochiului ploios de zeu. / Lăcrimînd în Fapt de Seară. / ivorie clipă udă / mi-a picat pe buze cesară / Maica Norilor, Zăludă. / Și în muzicii din răcoare / beau cîntările să uit / Duză-mi lină izvoare / Setea cioburilor sint. / Dar din scoica rugănie / care astăzi e povară, / va să fie pară vie / luminînd în Fapt de Seară.” (Lăcrimînd în Fapt de Seară).

Acest drum poetic este urmat și în celelalte volume — Cu fața spre stea (1978), Soarele de andezit (1981), La lumina miinilor (1982), Tara poemului meu (1983). Eugen Evu este un cîntăret, poezia sa se înflorează de zvîcnetul iubirii: „In el sint tîngure de nastere auguri / se luminează noaptea de parca o aură / Alună-n tîngure / sint zvîcnetul pădurii / cînd de-o înstrăinare te cer, atît de crud... / Să nu îți sting din umeri înzapezii celeste / cu-această sete / albă ca un impuls de spini / sălbăticit de lanțuri în flori — mai mult o veste / a zărilor din greși imi tremurînd u-ntr-un / Adu-mi zăpezi de umeri să nu m-urpînd de tine / și cere îndurare cu brize, pînă înăcar / de-această nebutie ce din pîdurii revine / ca un vîsmînt de mire pe trupul meu amar” (Bîrbatul pădurii). Peisajul pretentiv este cel montan și silvestru la muntele al satului arhaic unde, urmele lui Baga, și satîneste arhetipul: „Un sat. Miniatura unei lumi / Scaldat în cosmosul muntelui, oricare, / Rotîndu-se în jurul axei proprii / Pe care-o due țărâni-n răsufăre. / Un sat, oriunde, un conștinț / În trupul său de vici și de mormînt / Alcatuit din cronici mari de plîns și / și atîtor pe-un miez de oseminte. / Un sat ca o planetă bunăoară / Inscris în vezi de-orbita mîncii lui / lar vatra-și din milenii ne-nhoară / Cu-o bășia solară-a singelui.” (Miniatur).

Poezile surprînd existența într-un spațiu al statorniciei și străvechimei — Prelucă — pădure sacră dăică, Lupul de Hațeg, Tara paduenerilor, Dulcea umbră a doinelor, Vatra dăică, Triptic pentru Avram Iancu, Șelje pentru portretul lui Burebista, Mormîntul principelui dac, Sarmizegetula Regia, Sanctuarul dacic I-II, Lăcrimîm, Legătura cu ființa Patriei, pornind din arhaic, este statornică: „Lata-ne, luminăți de metafora floralului / În expansiune. Ne arăd în priviri / Curcubeie-aramîndei / Copii al basmului cu semine adînci / Lîmpezite sub frunte. Din miezul / Cel mare al neamului, / Ne regăsim mereu la izvorita-și sacră / La nuntirea lumii cu lutul. / Așa săvîrșindu-ne-n loxos izvoarele / Ne leagă prin cîrșere / Cu începutul” (Izvorita).

Eufoniile poetice indică o facilitate a versificației, un dat structural rețopt în compoziția poeziei, unei mergînd spre dexteritate lingvistică: „Cutremură roau neliniști în mine / Ca în aceste picuri roșii de maci / Diminecua în gar galbene gîrle / Sub înfloririi copaci, / Parcă visate ploș peste țară / Calcă în faguri adînc de coline / Și o tăcere curată amară. / Isi suie mîșmele arhaice-n mine. / Tremurătoare mare de in / Murmură cerul căzut pe pămînt / Ujue-n orgă floralul divin / Sîndu-mi curat în cuvînt... / Umblu prin basmul cu miez luminos / Acasă, în doinele mele de piatră / Fluier de fag, fluier de os / Trezire sub frunte arhaică vatră. / Galben amurgul prin care-ntrîuz / Cu piatră stînd de povești pînă-n stele / Zărisea singelui meu purpuru / Se sparge cîntînd în cuvintele mele...” (Umblînd prin grîul galben). O parte din poeziile lui Eugen Evu sînt ușor declamative și discursive, ceea ce nu complică înțelegerea integrală a liricii lui, care e remarcabilă.

Alexandru Ruja

JURNAL DE POET

Copii din Maramureș

am avut înaintea ochilor îmbrăcat în portul părinților lor unice, pe vreo patruzeci de copii din Bonga Maramureșului, aduși de profesora lor, carosută țesătoare de covace tradiționale, Victoria Berbecu, să prezinte un spectacol de cîntece vechi maramureșene legate de nunta și oierii, la Muzeul Satului.

Cînta dintre ei, copii de școala gimnazială, minuiul vîroa de urmele fratilor Petreus, tot stiau învîrti horea cea lungă al cărei ritm ancestral cuprinde în insufletirea ei și inima cea mai împietrită.

Firescul mișcărilor în procesiunea bunăoară a aducerii steaului de nunta la casa miresei, desfășurat în fața unei case de la Berbești alături în muzeu, mărturisesc un adevăr tuburător, aceste gesturi sacre după Eliade, exersate de milenii, din generație în generație, duc mai departe horea cea lungă,

Ioan Alexandru

Continuare în pag. a 7-a

Inedit

Tura Angherzi

Mi-e foame de tine, mi-e foame și sete

Ascunsă în dantele și plete. Ți-ăș rupe dantele să te ajung mai iute

Pierdută-n falduri și cute. Te vreau desfăcută și goală. Cu goldurile scris-n spirală. Firește că dragostea e-a inimii-nții Dar nu poți fără trup să rămii.

ARGUMENTELE CĂRȚILOR NOASTRE

Un reflex de conștiință

am fost întrebant în cîteva rînduri, cu insistență, poate chiar și cu nedumerire, de ce scriu roman istoric și am răspuns întotdeauna ca, de fapt, ceea ce scriu este și o confesiune a personajului în fața istoriei. N-am avut ambția de a zugrăvi o frescă socială a unui timp. Horații Apolzan, personajul meu din „Duminea mare”, „Vînerca neagră” și „Miercuria înălțării” (manuscris predat editurii), nu este un om care „trece” prin istorie înmagazinînd evenimentele, ci istoria „truce” prin el, îl traversează, întipăritîndu-i în memoria afectivă doar anumite lucruri și momente, trăiri și senzații, care isi pun amprenta pe devenirea sa umană. Este un om obsesiv care și căută dramul, cu ezitări și poticnire firești, într-o epocă frămîntată și foarte activă a istoriei noastre. Așa cum declară singur, sau cum o spun alții despre el, este un „soldat necunoscut” al vieții. Apariția sa, dispariția lui nu schimbă nimic în social, dar existența lui este implicată total în „ceea ce se petrece”. Are în viață o singură șansă, mare și unică: de a se întîlni cu evenimentul și curiozitatea lui absoarbe lăcomă înconjurul.

Că intelectual ardelean, este dominat de ideea unității naționale, iar efortul lui și raportul la acest ideal, împătimit al adevăratului și îl caută mereu, cu predicție în istorie, acest inventar de viață autentică a unui popor, acest veritabil act de identitate al unei nații în lume. Departe de jocul partidelor istorice, dar fără a fi apolitic, are o singură ideologie pe care o slujește cu devotament „line cu poporul ca să nu rățosească”.

Încercînd să răspund la întrebarea care mi s-a pus, mă gîndesc că nici nu există în literatură decît roman istoric, pentru că tot ceea ce se petrece în viața noastră sau va deveni istoric. Desigur, există modalități de a realiza o asemenea roman, dar am încercat să „fug” de „rețetele consacrate”. Am ales un alt ton, ceva mai intim, mai personal pentru personaj — confesiunea, spovedania, un fel de jurnal, chiar dacă memorialistica are un statut literar destul de înalt. Singura calitate a jurnalului și singura cerință e sinceritatea. E prea puțin sau prea mult pentru adevăr? Poate și una și alta, pentru că mărturisirea comportă neapărat și un punct de vedere, al celui ce se destăinuie. Nimeni nu poate să declare nimic fără să se implice cit de cit în asta nu stîrbeste autenticul, credibilitatea. Spovedania sub patrafir se face sub imperiul fricii, al dogmei, mărturisirea jurnalului nu e obligatorie, e liberă consimțită. Din ce rațiune se naste jurnalul? Poate, uneori, din orgoliu, dar cu siguranță din nevoia de a nu uita. El e răboiul unei vieți consemnate zilnic, fără pretenții, dar de cele mai multe ori, atît de lămuritor pentru anii cînd uitarea își întinde pinza de păianjen peste oameni, locuri și fapte care nu mai sînt. Poate că între istorie și literatură, în zona asta, nu există delimitare de interferențe, memorialistica e stăpînitul absolut al conștiinței.

Întotdeauna m-a atras acest gen de scriitură. Răsfoind paginile unui jurnal, aveam sentimentul că sint martorul unic al confesiunii, că în literatura de gen jurnalistic, în viața unui om fără bisturiu, cîntînd un jurnal, întore foile cu înfinită precauție pentru a nu destrămă aedul de întimitate al mărturisirii și am senzația că hirtia e fragilă și s-ar putea pulveriza. Cîvintele ca semne grafice nici nu le mai observ, aud doar rostirea confesoriului ca o depoziție în favoarea sincerității și a adevărului. Asemenea texte nu au nevoie de reveniri, de reluări, ele exprimă impresia momentului nealterat, frustă, goală pînă la indeciență. Desigur, timpul le va valida sau nu oportunitatea și justetea, dar atunci cînd ele au fost asternute pe hirtie n-au tînut seamă decît de conștiința autorului, de crezul său intim.

Folosînd acest fals jurnal ca scriitură am relatat totul la persoana întii cîntînd să obiectivez cit mai mult cu pănăță, încercînd să povestesc evenimentul „dîndu-mi” lui, sau din felul în care a fost receptat de personaj, din trăirea lui.

Romanul istoric se naște din fascinația în fața trecutului, din curiozitatea de a dezlega taina acoperită de colbul vremii și mai ales din vocația istorică, din dorința de a rememora, de a recompona un timp trecut, cu bunete și relele lui, cu izbinzile și căderile lui, pentru a nu se uita, pentru a învia.

Am scris și am abordat asemenea subiecte pentru a fixa în conștiința istoricului, în memoria lui, cîteva momente cruciale din istoria acestui popor: 1 Decembrie 1918, acea „dumnică mare” națională a unirii, 30 august 1940 — „vînerca neagră” a sfîrșecării trupului țării prin oclăul Dictat de la Vînera — și 23 August 1944 — „miercuria înălțării” sublimă a acestui neam. Și cred că merită să-i învățăm pe copiii noștri că asemenea „zile ale istoriei” nu trebuie uitate pentru a face parte din ființa și viața noastră.

Doru Munteanu

«Izvoare narative»

Cind G. Calinescu trecea pe Tudor Vladimirescu in istoria literaturii romane, considerandu-l pentru proclamatiile sale primul mesianic al literaturii romane...

Dar Tudor Vladimirescu nu a fost singurul scriitor care a venit catre noi din afara cadrelor literare pe care le-a stabilit istoria literara...

Un exemplu edificator ni-l da si culgerarea de Izvoare narative privind revolutia de la 1821 condusa de Tudor Vladimirescu...

de Naum Rimnicianu, Zilot Romanul (dat aici sub numele adevarat: Stefan Fanutu), Iordache Gulescu, Andronic Badenschi si Popa Ilie...

Zilot Romanul este mai mult decat o curiozitate. Dac G. Calinescu lui va trata inca astfel, exegesei de mai tirziu nu mai subscrub integral...

Atitudinea lui Zilot Romanul fata de revolutia lui Tudor nu e una inapoiata. Zilot nu este ostil revolutiei, el a speriat ca orice boier...

ne cercetam atunci stiinta faptelor si hotaram in sine-ne ca sintem vinovati? Si pentru aceia...

Zilot a vazut de altfel, pe Tudor de aproape si in ciuda conditiilor si intereselor boieresti, opuse lui...

Cazul lui Zilot ramine, deci, mai complicat decit s-a zis punindu-se cap la cap spaima lui de 1821...

Programul reformist de luminate si ridicare a poporului, el este unul din documentele acestei critice. Caintele si actiunea lui Dinicu Gulescu de la 1838...

Zilot insa nu vrea sa le uite. El descrie cu oarece reverentia la vrea de fapt un poem despre patrie, ea fiind mult mai deosebita de celelalte...

Atitudinea lui Zilot Romanul fata de revolutia lui Tudor nu e una inapoiata. Zilot nu este ostil revolutiei, el a speriat ca orice boier...

„Valori ale limbii si literaturii romane”

Sub genericul „Valori ale limbii si literaturii romane” județul Arad a găzduit în zilele de 22-23 mai a.c. un simpozion la care s-au dat concursul membri ai cencului literar din localitate...

In orasul Chisineu-Cris a avut loc o sesiune in plener si pe sectiuni - prilej cu care cadre didactice de la universitatea din Timisoara - prof. univ. dr. George I. Tohaneanu...

Redactorii si colaboratorii revistei „Lucafaaru” s-au intilnit cu tovarasa Salvina Marchis, secretar al Comitetului Judetean Arad al P.C.R. iar la Chisineu-Cris cu tovarasul Constantin Ciurel...

„Oda pamintului meu”

In zilele de 30-31 mai, a.c., la Braila a avut loc gala concursului de poezie patriotica „Mihu Dragomir - Oda pamintului meu”...

ATTITUDINI NOTE ATTITUDINI NOTE

Un act de restauratie

In seria de desebituri autori, studiile volumului Marele Mircea Volevod sunt convergente ca directie si contribuie la multe dintre ele la reconstituirea figurii marelui conducator...

De asemenea, un act de restauratie este un act de restauratie. In acest caz vorbim de restaurarea unei opere literare...

ganizat de Comitetul Judetean de cultura si educatie socialista Braila, cencul literar „Panait Istrati” al Uniunii Scriitorilor si revista „Lucafaaru”...

De asemenea, juriul a acordat urmatoarele premii: Gabriela Nedea, eleva Braila; Stan Dragomir, electromecanic, Insulet, judetul Braila; Wanessa Radu, eleva Braila; Ion Iacob, electromecanic, Buzau.

Dialog

Marți, 2 iunie, un grup de redactori si colaboratori ai revistei Lucafaaru au fost raspinsi intrupinderi pentru elemente de autoritarism (P.E.A.) din Bucuresti...

Dupa o antologie a presei literare romanesi in doua volume, aparuta cu peste zece ani in urma, Ion Hangiu revine cu un Dictionar al presei literare romanesi...

Cum citim presa?

Dupa o antologie a presei literare romanesi in doua volume, aparuta cu peste zece ani in urma, Ion Hangiu revine cu un Dictionar al presei literare romanesi...

„Revista Romana” nr. 3 / 1987

Prezentarea, pentru uzul cititorului strain, a unor aspecte ale vechii culturale romanesi, infaptul de „Revista Romana” (prin aparitia in franceza, engleza, germana si rusa)...

„Orgolii stupide”?

Insemnarea deconcentrata ca logica si pozitie literara tipareste dramaturgul si eselist Leonida Teodorescu in revista Teatru...

PIU SERBAN COCULESCU: «Introducere la un mod de a fi» SCRISUL ROMANESC

„Introducere la un mod de a fi” (Ed. Scrierilor romanesi, 1987, editie, cu prefață și note, de Grigore Traian Pop) este, după „Estetica” (tradusă acum citiva ani la doua dintre creațiile lui Pius Servien...

el nu stă în acea tulburare a eului fără soluții și dacă e să deducem originile romanesi ale acestui „mod de a fi”, el trebuie căutate în „cărțile de intelegere” din Evul Mediu și de mai încoaie...

ce, el puțin într-o parte a ei, scrisă în românește și care trebuie integrată acestei literaturi. „Introducere la un mod de a fi” e una din aceste creații, care trebuie alăturată poezilor din „Curgind clespidra” (din 1920) și celor care, prin anul ’30, aparțin în „Convorbiri literare”...

Artur Silvestri

eugen dorcescu

O fereastră deschisă

Te scriu iată minus-cuvintele. Te rostesc substanța ermelică, grea, dindărătul tăcerii... E fascinantă, desigur, și treapta acestor. E fascinant și peisajul ce se dezvăluie-n jur: în locul fervorii — un rictus. În locul privirii — un ornic zdrobit. În locul glasului — glasul... (Dar al celui ce sint. Doar al celui ce sint.)

Ploaie de vară

O ploaie prelungă de vară amestecă, încetșează distanța. Pătrunde între nume și chip (între nume și caldă, palpabila lui referință) reamintindu-le... E doar o părere (o ascunsă dorință?) În zare, în frunziș, pe faleze, în piețe, teii desfac, solitari, acolada mireasmelor. O transformă în nesfârșite volute,

tirindu-ne rătăcirea (și somnul) spre-abis. O clipă, luna țese din nori, trează-n vid perimetrul cetății... Apoi, ploaia sonorizată din nou, întineric aromat, întineric umed, peste negrele prundurii. Adomi. O inezizabilă, o lichidă mireasmă (de amintire, de vis, de uitare) și-e sufletul.

În adincul pădurii

Soarele, luna — balansându-se în — macină numele, izbundu-l, pe rind, ca pe-un șarpe. Nu limfă se scurge din rănilor lui, ci un abur, o ceață difuză ce se pierd în amurg... Așa îl poartă și-l duc frunzele, apele. Așa îl absorb sufletul, gindul. În labirint se prelinge, pierind, sub imensele lespezi. Numai în vis strivitele celule se-nfioară prelung tresărind, cum tresar, cind și cind, într-o noapte de mai, licurici, în adincul pădurii...

vasile preda

Vasile I

Numele meu, haină veche și parche de pantaloni rupți, pară coclă în buzunarele inecărilor, numele meu, inel negru pe degetul ars al înșăcii, parolă între buza de sus și buza de jos, vorbă în care stau ca pe scaun și vă ascult: Va-si-le I mingești tu sub sărut, mișcându-mă cu o mină, cu cealaltă vinzindu-mă. Va-si-ile I parcă strigă și mama de pe marginea morții chemindu-mă.

Vasile al II-lea

Ce dispare să te chema Vasile, să-ntorci capul

cind ești strigat, cind ești ferecat într-un catalog, cind ești confundat cu un inorog. Ce dispare, vinută dispare, ca un salt fără parasută între litera v mare și litera e, ca între fălcile ciinelui, ca între pereții unei celule în care visezi mereu că faci dragoste, în care îți scrijelești sufletul pe ziduri cu unghia, îți faci omenilele treburi și mănănci cu dinții plictisului zău cu noaptele cum ai minca piine cu apă, cum ai minca viață cu moarte.

Sufletul și furnica

Mi se urcă o furnică pe deget, o cămilă tirindu-se peste sahara miinii mele, un columb care m-a descoperit, care îmi dă numele lui, care mă-nvăță închinăciunea lui. Pe cine cauți, omulețule, zic, cu luminarea tu neagră? Trece pe hirtie, îmi umbli prin versuri, le pui nestatornice virgule cu trupul tău și parcă ai ride de mine dacă ai ride, și parcă mi-ai căra sub pămint fărîmitura de suflet.

persida rugu

Descintec

O lume-ntr-oagă zace în scoica unul gind lumina-i înfrățită cu umbra unui mal un dor zădarnic pierde în spimul din cuvint și-o mare înflorește în spina unui nor Singurătatea moare în șoapta unui glas speranta se hrănește cu jocul unui nor

Însemnele unui final

de pierde-n noi iubirea tornada lunii-ncheagă în negura sălcie un putred legămint de pierde-n noi iubirea desferecat e linxul singurătății vaste și-un crater plin cu umbre e mucedul pămint

Anotimp

Lumina arde-n zare sub foi de mătrăgună în cale să te afle aprins-am primăveri miracolul iubirii prin toamne se-ncunună cu-aromale tăcerii și-orfevrele dureri

Aș fringe-n mine dorul ce trudnic și frint mă-mpresoară și chipul și l-oș smulge dintr-un cristal de os cind păsările zăpezi pînă ienuperi zboară și-n scorbura de abur se iscă nou-i viers

teatru

În turneu la București, Teatrul Național din Cluj-Napoca ne-a oferit un moment de comedie Shakespeare prin montarea acestei piese explozive, care a făcut succesul nebun al filmului în care se ciocnesc două „turi” actoricești: Liz Taylor și Richard Burton. Un text pipărat și vivace într-un stil amalgamat, în care se încurcă „a dreasă” comedia dell'arte cu muzică discolozată cu dibăcie înălțurilie. Neavind nerv, coerentă și ritm, spectacolul lui Mihai Măriușu nu reușește să treacă ramba decit prin câteva momente vesele, printre care gazul vorbăriei italienești și râgul muzical al aparitiei în derivă a năzdrăvanului Petruchio sint abuziv folosite. Ritmul se animă spre final cind spectatori, răbdători să se întimpe ceva, se amuză (tuși) prin surprindere) de sosirea pe scablu a mult învâzător coarne Amalcamul rezizor se răsfinge asupra concepției costumelor (aparținând tuturor epocilor și națiilor), cit și asupra alcătuirii coloanei sonore. Mîzind pe efectul imediat al muzicii ritmate, rezizor și actorii uită să strunească luminiile, scăderile, să-si pondereze „numerele”. Coborirea în sală a actorilor, aprinderea

În turneu

luminii, du-te-vino-ul permanent printr-o spectatori nu-mărește impactul cu publicul, lenevesc doar ritmul. Micile efecte se pierd în vacanțul general și comical mai mult nu e. Actorii rolurilor de mică întindere trudes în fel și chip să provoace risul, care abia se infiripă în usoare zimbete. Cei trei interpreți ai personajelor-cheie duc, datorită farmecului lor, spectacolul din aproape în aproape, compensându-l molesca. Miriam Ciubus intruchipează o Catarina dură, ca un fel de șef de clan al mișcării feministe. Scorpia e și vizibilă mai mult prin accesoriul vestimentar (ținută de covsex-girl cu cartușiera și arma unei războinică de tip Che Guevara) decit prin comportament. Altminteri, Catarina are mersul grațios, iar mișcăriile de feiniță o fac agreabilă. Agresivitatea senzualismului ei e îndreptată (ciudat) asupra nurilor surioarei mai mult decit asupra bărbatului ce-o curtează. Apropierea celor două femei devine un joc erotic al litroai-celor încolțite-încolțind. Bianca cea „blinda” e în trepădăie continuă. Excitantă sonoră cu care Maria Munteanu își insoteste personajul, cu ficare trecere prin scenă, îl conferă Biancii anului temperamentalului vulcanic, abia stăpînit.

cintă el. Vointa lui devine certitudine și echilibru, tact și cumpătate: îndărătnicia imposibilității maxime se a-lătură simțului dominării absolute prin modul în care actorul Anton Tauf, plin de umor, a înțeles să-și alcătuiască personajul. Catarina și Petruchio sint doi sălbatici care se apropie unul de celălalt, făcându-si sicane, de măsura spiritului și temperamentalului lor. Sub masca indifferenței, amindoi își ascund interesul, dar și clocoț de viață (pe care Bianca îl face public). În jocul frontal și al încăpătînării, cei doi se atrag și se resping, iscind un concurs al îndărătniciei conjugale. Lectia de imblinzire a „scorpiei” începe cu sechestrarea într-un butoi și sfîrșeste cu capriciul sărutului „pe ziduri”. Schechul cu mielul ars, amăgiriile cu stesuri și cu nucii, contrazicerea „o lună — e soare” fac parte din arsenalul de dresă al sotului sigur de sine care, puțin cite puțin, își domesticeste conșoarta, inversînd, curînd, rolurile. „Scorpia” e doar un mielusul sau că mielusul muscă pe la spate, în complicitate cu publicul, sint mici glume, întelepiciuni din popor, pe care umorul marelui Will le-a investit cu sens metaforic. Scena parțurilor, ca și farsa coarnelor de cerb în loc de concluzie: bărbatii își hrănesc cum pot orgoliul de stăpîni suverani ai femeilor, în timp ce ele (chiar și în travesti), odată măritate, devin mai îndărătnice. Morala răsturnării președcătlor face din cea mai rea, cea mai bună nevastă. Un spectacol vesel, mai mult prin definiție și tradiție, decit prin realizare, care datorează mult forței și expresivității bogate, jocului constant, la înăltime, captivant, al lui Anton Tauf.

Nicoleta Gherghel

film

Punct și de la capăt

Desi se află la al treilea film al său și în eforturi evidente să-si gîndească cinematografic producțiile, Alexia Visarion rămîne totuși rezizor de teatru; și asta încă nu ar fi atât de rău, dacă nu ar interveni în film și prin calitatea sa de rezizor, sau com-a autor la scenarii; Alexia Visarion se vrea un autor „complet” imprimînd din literatura clasică sau — cum e cazul în filmul Punct și de la capăt —, din scenariul lui Radu F. Alexandru, doar atât cit să-si servească în scopul unei demonstrații teatrale în care interesează mai mult traza concisă morală a concluziei, decit mijloacele cu care o obține. E adevărat că, prin comparație cu înainte de tăcere și înghititorul de săbii, filmul Punct și de la capăt face citiva pași în plus pe calea unui anume realism cinematografic, dar în fond tonul rămîne același: patetic și grandilocvent; fiind un film despre „oameni și zile”, „scorpia”, contingenta cu o anumite realitate nu putea fi evitată, dar secvențele respective sint tratate cu oarecare nepăsare și grabă pentru a se reveni mereu și mereu la ceea ce de fapt îl interesează pe rezizor: drama; Alexia Visarion nu se simte în largul său decit acolo unde funcționează mecanismele teatralității — simetriile, locurile geometrice pe care evoluează sentimentele, finalitatea precisă a fiecărui cuvint și fiecărui

gest, situațiile simbolice și parabolice. Convertirea lui Alexia Visarion în rezizor de film nu s-a produs încă și este greu de crezut că se va produce vreedată; vocația sa, se pare, este aceea de a da lecții, așa că îl rămîne foarte puțin timp ca să învețe el însuși cite ceva... Punct și de la capăt este filmul unei boli și al unei vindecări, al unei suferințe și al dragostei care este în cele din urmă remediu singurătății, spre care te împinge suferința; un inginer, căruța l-a murit soția după o suferință care a durat mai multe luni, se pare că a jurat să-si trăiască

restul zilelor în aceeași suferință; muncește pentru a uita, exilindu-se voluntar; viața însă nu-l dă pace și sfîrșeste prin a-l reduce în sinul ei. Fovestea, care ar fi putut să fie simplă, care ar fi putut să fie umană, cu condiția ca suferința să nu fie expusă cu atita ostentatie, îl trezește mai curînd nedumerire decit compasiune; bănuțala că am avea de-a face cu un caz patologic, ne îndepărtează de cauza personajului. Masca rigidă pe care o poartă Ovidiu Iuliu Moldovan în rolul inginerului serveste, poate, intențiilor regiei, dar nu dă posibilitatea unui actor de asemenea forță și capacitate de creație să-si nuanțeze personajul; marcat de la început de stigmatul suferinței, actorul e obligat să-si arate, patetic, să-si confirme cu ficcare aparție; în rolul fetei pline de viață care dă buza în intimitatea acestuia pe care și-o apără cu atita violență inginerul, Camelia Maxim are citeva frumoase momente de gingășie și exuberanță, estompeate însă de inteligențuina pe care rezizorul o obligă să o afișeze; toate personajele lui Alexia Visarion trebuie să stie ce vor, chiar atunci cind viața pe care o trăiesc contrazice evident scopurile propuse — precum pictorul ratat jucat de George Constantin, sau pilotul de încercare timid și bombastic jucat de Mircea Diaconu. Actorii de primă mărime acceptă în filmul lui Alexia Visarion roluri care nu depășesc cu mult niște simiple apariții de figurant — și asta pentru că au încredere în steaua rezizorului, lăsîndu-se fascinați de bănuțele profundizimale ale dramei; se aruncă încrezători în dramă, ca într-o apă adîncă, dar se trezesc ridicol într-o băltă plină la glezne. Dacă cumva se trezesc!

Nicolae Mateescu

Nu se poate trăi

Vasile rebreanu

obseda încă din noapte: era frumos patratul de ritmuri și cuvinte, de imaginea acelei seri glorioase și sfidătoare.

Legănîndu-și ușor, așa cum o ținea în brate, rețuă, vrînd pară să-si fixeze bine și definitiv versul în memorie: „Astă noapte am străbătut orașul cu iubita mea...” Apoi, ezitînd, continuă totuși, improvizînd, amintindu-si trompeta, glasul chitaristului, vorbele acelea despre satura rătăcioare și tristă: „Cîntec de lună, cîntec de stea...” Continută s-o strîngă în brațele lui, gîngas s-o lege. Așa făcea și cu Roca. Avea ceremonialul lui. Acum urma s-o ducă în baie, după care urma surpriza, șocul! Cada era umplută cu sampanie și era plină cu flori. Avea s-o scalde, să se scinde amintind în sampanie și flori. Așa făcuse și cu Roca, de mult, la începutul iubirii lor. Poate ea și uitase... Cit trece de atunci?... Nu știa nici el. Era atît de prins, de închinat, că nu avea timp să-si numere nici anii. Și nici banii, se amuză el, în același gen de a se autodezumi, de a mini-maliza lucrurile mari și importante. Se temea și fată de el de a nu deveni patetic, grandilocvent. Așa că o duse încet, cu spatele, legă-

Tablouri de Monica Ioana Minulescu Din expoziția deschisă la galeria Hanul cu tei

nind-o, spre baia strălucitoare, unde ea, văzînd cum arăta cada, rămăsese fără glas. Acum îi surubea bucuria, căci lui Fred îi plăcea să facă altora bucurii. Bucuria altora îl bucura și pe el, uneori chiar mai mult decit bucuria lui însingurată și nelmpărtășită, nici chiar de către Roca, care nu reușea să intre... în raza privirii lui, nu reușea să intre în cercul lui magic. Și, în fond, și acest atîf, de care mai mult făcea paradă, și care ar fi părut, sau poate chiar părea, în ochii altora, o paradă, sau o dorință adolescentină de originalitate cu orice pret, nu era, în fond, alt decit regretul sau ambiția de a nu fi ca alții, cit dorința și apoi satisfacția de a fi el însuși. În fond, fiecare sintem o identitate inconfundabilă, cu toate acestea urmărm tiparele, stereotipile altora din jurul nostru, sau ale altora care au fost și noi le-am moștenit. Ne e

teamă să leșim din ele, o mai comod așa și mai puțin sfidător, desi mai sufoant. Dar te obișnuiești și cu lipsa de oxigen...

Acum era în baie, el țînînd-o în îmbrățișarea lui, legănînd-o încă; nu avea decit s-o întorcă, s-o lase din brațe și s-o întorcă cu fata spre cada care-i aștepta, plină cu flori de cîmp, cu flori de pădure sălbădice, flori acide de Barbara. Vedea trupul ei gol, pe al lui lingă al ei, jucîndu-se de-a dragostea, strivînd flori, bînd sampanie din cada... Si o întorcae cu fata spre cada care-i aștepta, cu sampania încă însumată, în care se legănau abia perceptibile flori. Aștepta strîgătul ei de bucurie...

— Of, Toby! strigă ea. Dar strigătul era nu de bucurie, ci mai degrabă de dezamădă, de revoltă. Ce prostie!... Ce-ai făcut, Toby?... Ce mi-ai făcut?... Și văzîndu-l făta dezamădă, stupefiată, își dădu seama că a făcut o gafă și, ca s-o dreagă, își inmuie glasul și continuă, venînd lingă el, culcîndu-si capul pe pieptul lui. Of, dragul meu drag... Toby, știu că tu ai avut o intenție frumoasă, romantică... De cavalier... Of, iartă-mă!... Sint atît de proastă... — Dar ce nu-i conștie? întrebă el cu glas jos, răgășit din cauza stupidei ei atitudinii, care îl deconcertase și îl revoltase.

— Of, Toby, suspină ea din nou, bînd cu piciorul în faianța albastră, înflorată: Dar ai stricat tot gustul petalelor... În sampanie își pierd gustul, Toby, dragul meu Toby... — Dar pentru tine am făcut-o!... Și mai scuteste-mă cu... Toby! Cine dracu' o mai fi și asta?!... Gata de-acum, scuteste-mă cu Toby asta al tău!... Ascultă, fetițo! și o prinse cu putere de braț, răsucînd-o cu fata spre el. Cine este Toby? întrebarea urmasă scurte după un moment de tăcere anapăsoare, astfel că ea o auzi răspăcită, categorică, ca ascuțitul unei săbii care dintr-o lovitură sigură, decisivă, sfîșie cortina grea care-l ascundea pe Toby.

Cu cealaltă mină, încet, categoric, cu o putere care nu l-o bănușea, ea îl desfăcu rînd pe rînd degetele care îl strîngeau ca într-o menhință brațul subțire. Apoi, în timp ce începuse să la cite o petală și pe măsură ce vorbea, asprimea din ochi i se topea, precum a glasului i... — Să știu, dragul meu Toby, și să nu uit, buforii ai petalele cele mai dulci... Iubita ta Barbara nu știa asta și de aceea nu ne-a pus și bujori în buchet... Rise scurt, ca un scîncet. Auzîndu-i scîncetul, revolta lui dispăru.

— Și ce mai putem minca în materie de flori? întrebă el ușor ironic, trist încă, învîlînd deodată în ceață deocamdată subțire și transparentă a singurătății. — Urmează trandafirii, făcu ea. — Apoi?... — Apoi, dragul meu Toby, vin lăcrămișoarele. Nu sint sărate? — O, seamănă doar cu niște lacrimi, dar au un gust nemeapiment și o aromă aparte. Continuuă să la cite o petală și s-o rontăie, după ce o mușca ușor, între dinți, încercîndu-i gustul.

— O, am greșit! spusese ea cu glas tresărit. Am greșit, iartă-mă, Toby... Da, înalntea trandafirilor vin florile de salcim. Acestea trec repede și imediat trebuie să te reprofiezi. Sper că ai mincat flori de salcim!... — Mincase. Da, mincase și el, în copilărie, flori de salcim. — Da, am mincat flori de salcim... — Nu-i așa că sint nemeapiment? — Da, îmi amintesc, sint dulci și parfumate. Au mireasmă. — Toate au mireasmă. Pînă și oamnitii... Uite, Toby, tu ai mireasmă... Stiai? — Nu, nu știa. Tăcuse, surprins, cu un vag suris pe față. — Da, ai mireasmă... Și să nu te lași... Ce avea mireasma cu bătaia lui, cu războiul pe care îl ducea de unul singur? Unul împotriva tuturor. Dar nu era unul, el nu era singur împotriva tuturor și mai erau și alții, mulți, care gîndeau ca el. Ca dovadă că ziarul se vindea, tirajul se triplase urcînd în continuare, urmind o linie ascendentă și sigură. Și de unde știa această femeie că el duce un război și îl îndemna să nu se lase, auzi, fiindcă are mireasmă.

— Scuză-mă, Toby. — Te rog... făcu el îngrîșindu-și glasul, un glas de bariton. Si Ge dispăru, lăsîndu-l singur în baia imensă, cit o cameră. — Unde plecase? Femele au întîmîțările și pușoriile lor. Unde plecase? N-avea importanță. Își simți cămasa albă murdară, înclătă de auzorii acelei nopți. Și-o scoase și o aruncă într-un lighean, așa că rămăsese cu bustul gol, privind nostalgic spre cada care avea să rămîna pustie de trupul ei. Filosofînd pe marginea capriciilor ei împrevizibile și... pe marginea cadrelor, înceoară să tragă concluzii referitoare la ființele din seria B... — Am uitat să-ți spun, Toby, după lăcrămișoare urmează... — Dar, văzînd mirarea din ochii lui, se oprîi din expunerea despre gustul florilor comestibile. Fred văzu acum stînd în fața lui o ființă mică.

fără iubire

imbrăcată în pijama, o pijama mare, în care trupul ei mară... pierdea, ca toate că suficea minceala și manșeta pantalonilor. Cum era descolțată, părea și mai mică. Fața ei avea trăsăturile unei fete de copil care tocmai făcuse o ghidusie. Rise scurt.

Nu te supăra că îți-am luat pijama...
— Nu. De ce să mă supăr? Simte-te cit mai comod. Mi-ar fi părut însă mai bine dacă veneai goală.

— Ea rise.
— O, Toby!...
Era interesant misterul acestui voluptății cu care femeile străine doresc să se imbrace în pijama bărbatului în a cărui casă necunoscută intră. Era probabil o pregătire având ceva din pregătirea tainică a nuntii, era o *prezentație*, încercă el un termen care nu știa dacă există și dacă e chiar potrivit momentului.

— Acolo e dusul... Dacă nu vrei să te scald și vrei să faci totuși un dus...
— Să-ți termin cu florile zise, și venind lângă ei, îl sărută scurt pe obraz, înăltându-se pe virful picioarelor. Dar, după lăcrămoasă urmează niste flori de toamnă care nu știu cum se numesc științific, dar eu le numesc *ruji de toamnă*... Sunt foarte frumoase... Seamănă cu margaretele colorate. Sunt foarte frumoase și foarte gustoase, conchise ea cu convingere, după care înghiți în sec, parcă ar fi și simț gustul acelor flori.

— Și nu există flori otrăvitoare?
— Ce prostie, Toby!... Niț o floare nu-i otrăvitoare!
— Și asta? întrebă el arătând vâ spre vana plină de flori.

— Cred că unele sînt bune. Dar le-aș strica gustul cu porcăria asta de sampanie. Ce prostie, Toby, ce prostie!... făcu ea cu regret. Trebuie să mă interesez cum se numesc. Cînd plec o să iau din fiecare cite un exemplar. Mă duc la florarie și iau altele, nealterate, întreb cum se numesc și le probez. Cred că sînt scumpe.

dar tare frumoase. Cred că sînt și gustoase. Astea trebuie că au mireasmă. Cred că miros a frăguțe.

— Esti teribil! exclamă el deodată și rise.
— Să ști, Toby, aproape de florile otrăvitoare... Florile nu sînt otrăvitoare. Sînt numai amare. Altele au gustul presedintilor de sindicat.

— Auzi la ea!... și hohotul lui se rostogoli prin casa făcând. Rise și ea de aproape comparativ.

— Și presedintii de sindicat ce gust au?
— Au gustul presedintilor de sindicat, explică ea foarte serioasă.

— Adică?
— Păi nu e clar? Gust fără gust.
— Săciu?
— Nu se poate defini.
— Atunci un gust nedefinit.
— Exact. Un gust inexistent. Pricepi?
— Inerc.

— Crizantemele și tuberozele sînt amare, să ști. Să nu te atîngi de ele. Poti să te atîngi, nu-s otrăvitoare, dar sînt amare.

— Am înțeles, spuse el căscînd.
— Nu te supăra, dar așa cum tu ai mireasmă, o mireasmă amare. O mireasmă de mireasmă, cum zici tu, așa e și cu presedintii de sindicat.

— Scuză-mă o clipă, spuse el. Imiționat pe ea, atunci cînd plecase ca să revină în pijama lui. Ea se „prinsese” de tonul lui și îl răspunde îngrosindu-și glasul.

— Te rog — cu glas bariton, un bariton feminin.

Riseră amîndoi foarte amuzaji.
O lumină de toamnă tîrzie invadase încăperile, învîluind în blîndețea ei toată dezordinea obosită, amară. Și înainte de-a pleca el murmură cu glas stîns:

— Amăruie, amăruie... Noaptea vine și trece... Amăruie, amăruie... Noaptea vine și trece... murmură el, pășind singur printre farfuriile răsurate, răzlețite, peste resturile de mîncăruri uscate, imprăștiite pe covorașe scumpe. Trebuia să dea totul la spălat, inclusiv pe el. Trebuia să-și revină. Și încă foarte repede. Avea atîtea de făcut... Și nu știa ce-l aștepta. Și, cum era obosit, epuizat, îl cuprinsese acea tristețe amară, apăsătoare și fără nume, neliniște de a doua zi și ca să să-și alunge, aruncă într-un pahar cuburi de gheață peste care turnă whisky.

Cînd se întoarse în baie purta o cămașă albă, deschisă la gît și o haină impecabilă. Părea

mai zvelt. Îl aștepta o surpriză — Ge, aplecată deasupra ligheanului, pe care îl așezase pe un scaun de bucătărie, spăla ceva.

— Ce faci acolo, fetițo? Te-ai apucat de spălat?
— Îți spăl cămașa, spuse ea și glasul îi era înmuit.

— Iubit-o, dar are cine să mi-o spale. Și am atîtea cămași curate...
— Toby avea numai două... Și îi le spălăm eu. Trebuia să aibă mereu una curată, de rezervă.

— M-ai imbeunit cu Toby al tău?... Cînd?
Dacă e iubitul tău spune-mi, că nu mă supăr.

— El, lasă... susplină ea. Ce-a fost a fost. Da, a fost. A murit în război.

— Am observat că vorbești la trecut.
— A murit în Legiunea Străină.

— Cum?
— În trupele lui Ticki... A fost împuscat pe la spate... de unul de-al lor. Nu de dușmani. Ințelegi?

— Poate de Ticki... N-ai văzut cum mitralia?
— Nu. Ticki l-a ținut pe brate pînă s-a stîns.

— Asa zice el.
— Asa a fost. Ce zice Ticki e adevărat. Ticki nu minte. O fi el gol, dar nu minte!

— Plîngea. Se oprise din spălat și umerii ei se scuturau de plîns.

— De unde știi că Ticki nu minte?
— Știu că Ticki nu minte. De acolo știu... Acum glasul ei era ca un mic vîiet, înecat în lacrimi.

— Și, deodată, obosit, auzind vîietul mic al plînsului ei, auzi parcă un alt vîiet, necunoscut și cutremurător.

— Îi învîluia, vîiet surd, îndopărtat... Privi pe fereastră și un snop de frunze rugini fură smulse din pomi și zburară prin aerul toamnei, unele se izbră de geam, vîind parcă să-i trezească din izolarea lor. Poate presimțiseră, ori simțiseră marșele vîiet surd.

— Fred își scutură capul, vîind să se trezească din această cutremurare, din această vîietură îndopărtată, dar care îi dădea un sentiment ciudat de greață și frică animalică.

— Încă se mai auzea vîietul acela ciudat care cuprinsese Pămîntul, se mai auzea plînsul ei.

— Și unde a murit?
— La Ispahan.

— A, de aceea mi-ai spus să-ți amintesc de Ispahan.
— Da-da-da... Să-ți la dracu' de Ispahan... Dar Ispahanul este în Persia, în Iran!...

— N-are importanță, Ispahanul e vină...
— În Iran n-a fost nici o Legiune Străină. Sahînsahul a plecat și a venit altolalt.

— Da, de un sahsah era vorba.
Stătea încă aplecată și începea să spele iar cămașa, se oprea din spălat doar cînd vorbea el, ca să-l poată auzi. Ea vorbea în timp ce spăla. Devenind vehementă acum, vocea i se mai limpezi. Lacrimile începeau să se zvînte.

— Cum de Sahînsah, cînd acolo n-a fost nici un fel de Legiune Străină?! Vorbești prostii, Ge...
— Cum vorbești prostii? se miră ea și, întoarsă doar pe jumătate spre el, îl privi ținînd în mîni cămașa udă, iar de sub pijama largă i se vedeau sîni mici și obraznici. Tata i-a spus așa. Fiule rămi aici. Rămii chiar dacă ești condamnat la moarte. Dacă ești condamnat, tot nu supti. Apoi i-a spus povestea aia cu Ispahanul.

— Și care-i povestea cu Ispahanul? întrebă Fred după ce tăcuseră amîndoi.

— Moartea te ghîsește oriunde ai fugi, i-a spus tata. Ea seosea fix la înfîlire. Nu te duc în Africa! Asa i-a spus. Înseamnă că ea țira dat acolo întîlnire, dacă tu te duci în Africa.

— Și mai departe?
— I-a spus așa: fiule, uite, vine într-o zi Moartea, vine la Ibrahim și-i spune: miine o să te iau. La ora opt fix. Seara, Ibrahim fusese servitor la curtea Sahînsahului și se ducea la acesta — Preamărite, îl spune Sahînsahului, eu te-am crescut de copil, te-am învățat arta călăriei, te-am învățat să încrucești sabia ca nimeni altul. Acum sînt la mare necaz... A venit Moartea și mi-a spus că miine seară mă ia. Ajută-mă! Vreau să trăiesc și îți glasul ei voia să-l imite probabil pe al tatălui ei, era ca glasul unui copil care vrea să imite un bătrîn.

— Ia cel mai strasnic buestru din berghelle și fugi la Ispahan. Ibrahim i-a multumit. Fuge repede la herghelie. Își ia cel mai strasnic bues-tras. Se aruncă în spinarea lui și ea fulgerul porneste spre Ispahan. Sosise la ora opt. Moartea surzătoare îl spune: — M-am mirat, Ibrahim, cînd te-am văzut ieri la Teheran. Eu îți

înainte.

— Uite, țara asta bucolică, curată, egală toate murdăriile lumii. E spălătoare, spală tuncile minjite de singe ale mafiotilor și ale marilor killeri. Spală hainele de camuflaj ale celor din Legiunea Străină, spală bluzele fără mincei a spionilor, cămașa cu aur și pietelul a mafiotului, pantalonii fără un crac ai cutărui hoț de drumul mare ajuns milionar. Adăpostim rahatul lumii. Tine secrete fecalele mondiale. Depozit mondial de fecale! Fecale sub formă de aur de devize. Fecale aurifere! Fecale-devize! Fecale-dolari! Așculă, Ge! Mă auzi?

— Da, te aud.
Dăduse iar drumul apel al cărei sunet fosnitor îl acoperea glasul. O vedea iar prin perdeaua plină de stropi care se scurgeau prelună, ca niște lacrimi.

— Fiecare dintre noi e în stare să zgudue Pămîntul! Eu, tu, el, ea... Trebuie început cu tine însuși. Să încerci tu! Isus spunea că dacă doi, doar doi, auzi, Ge?, doi oameni e de ajuns să fie unii ca să schimbe lumea. Să zgudue Pămîntul! Erasmus, un învățat din Rotterdam, a scris *Elogiul nebuliei*. Despre curajul de a fi nebuli! Asa ceva nu îndrăzise nimeni să spună pînă atunci. Să spunem ceea ce trebuie spus. Ceea ce cred că nu se poate spune. Să spunem că țara asta curată e de fapt o haină! Să cerem schimbarea a ceea ce e de neșchimbabil! Fiecare din noi să fie nebuli! Să ne constituim într-o mare, uriasă comunitate europeană, mondială, pannebonească. E o lume dușmănoasă, ostilă, avînt de iubire. NON SE PUEDE VIVER SIN AMAR!

— Da, nu se poate trăi fără iubire!
— Cu un gest decis, furios, dădu perdeaua la o parte și intră peste ea.

— Așa curgea peste el, peste costumul lui împacabil și peste nuditatea duiosă magnifică a fetei.

(fragment din romanul cu același titlu)

dăduse întîlnire aici, la Ispahan... Al sosit la timp, Ibrahim!

— O liniste mare se așternu. Și în această desăvîrșită liniste auzi răsunînd curgînd: era ca surorul stîns, abia perceptibil al unui pîru. Curga printre ei, prin el, susurînd ca riul îndepărtat al morții, în linistea de vid care se instalase în încăperi... Alte glasuri, alte încăperi, reflecta el.

— Înseamnă că Toby... îngăimă el.
— Da, Toby era singurul meu frățior...
Izbind cămașa udă și grea de dălele falantei cu flori albastre, se repezi în sufragerie și asemenea unui alungat care a nimenit într-un loc necunoscut privi o clipă, cu hăituită, răsufîind precipitat, încăperea necunoscută: era dezorientat. Privind cu ochii dilatați, luă camera în primire. Era pradă unei mari agitații interioare. Privi spre farfuriile de pe masă, parcă ar fi vrut să ia la una cîte una și să le izbească de pereti, apoi, așa, descolțat, cu un aer de Gaucho, cum era în pijama, aceea uriasă își încheuă micul ei război. Ca o mică duma începu să răstoarne cu piciorul tablourile, rînd pe rînd, tablourile care cădeau pe covor, se auzea stîcia spărgîndu-se, bufnîturile grele și surde, unele stridente, cînd se nimeria să cadă direct pe parchet și nu pe covor. În cîteva clipe războiul fulger se consumase cu victoria acestui mic, temerar și singuratic combatant... Privi o clipă cu ochi tulburi dezastrul care dădea acum imense sufragerii aerul desăvîrșit al unei viziuni apocaliptice. Se repezi în baie. Fred o urmărise cu un soi de bucurie și cu o imensă satisfacție. Acest mod de a se comporta al femeilor era într-adevăr eliberator, te descătușa de toate jurgurile, înlătura cu un singur jet de oxigen

— Poate de Ticki... N-ai văzut cum mitralia?
— Nu. Ticki l-a ținut pe brate pînă s-a stîns.

— Asa zice el.
— Asa a fost. Ce zice Ticki e adevărat. Ticki nu minte. O fi el gol, dar nu minte!

— Plîngea. Se oprise din spălat și umerii ei se scuturau de plîns.

— De unde știi că Ticki nu minte?
— Știu că Ticki nu minte. De acolo știu... Acum glasul ei era ca un mic vîiet, înecat în lacrimi.

— Și, deodată, obosit, auzind vîietul mic al plînsului ei, auzi parcă un alt vîiet, necunoscut și cutremurător.

— Îi învîluia, vîiet surd, îndopărtat... Privi pe fereastră și un snop de frunze rugini fură smulse din pomi și zburară prin aerul toamnei, unele se izbră de geam, vîind parcă să-i trezească din izolarea lor. Poate presimțiseră, ori simțiseră marșele vîiet surd.

— Fred își scutură capul, vîind să se trezească din această cutremurare, din această vîietură îndopărtată, dar care îi dădea un sentiment ciudat de greață și frică animalică.

— Încă se mai auzea vîietul acela ciudat care cuprinsese Pămîntul, se mai auzea plînsul ei.

— Și unde a murit?
— La Ispahan.

— A, de aceea mi-ai spus să-ți amintesc de Ispahan.
— Da-da-da... Să-ți la dracu' de Ispahan... Dar Ispahanul este în Persia, în Iran!...

— N-are importanță, Ispahanul e vină...
— În Iran n-a fost nici o Legiune Străină. Sahînsahul a plecat și a venit altolalt.

— Da, de un sahsah era vorba.
Stătea încă aplecată și începea să spele iar cămașa, se oprea din spălat doar cînd vorbea el, ca să-l poată auzi. Ea vorbea în timp ce spăla. Devenind vehementă acum, vocea i se mai limpezi. Lacrimile începeau să se zvînte.

— Cum de Sahînsah, cînd acolo n-a fost nici un fel de Legiune Străină?! Vorbești prostii, Ge...
— Cum vorbești prostii? se miră ea și, întoarsă doar pe jumătate spre el, îl privi ținînd în mîni cămașa udă, iar de sub pijama largă i se vedeau sîni mici și obraznici. Tata i-a spus așa. Fiule rămi aici. Rămii chiar dacă ești condamnat la moarte. Dacă ești condamnat, tot nu supti. Apoi i-a spus povestea aia cu Ispahanul.

— Și care-i povestea cu Ispahanul? întrebă Fred după ce tăcuseră amîndoi.

— Moartea te ghîsește oriunde ai fugi, i-a spus tata. Ea seosea fix la înfîlire. Nu te duc în Africa! Asa i-a spus. Înseamnă că ea țira dat acolo întîlnire, dacă tu te duci în Africa.

— Și mai departe?
— I-a spus așa: fiule, uite, vine într-o zi Moartea, vine la Ibrahim și-i spune: miine o să te iau. La ora opt fix. Seara, Ibrahim fusese servitor la curtea Sahînsahului și se ducea la acesta — Preamărite, îl spune Sahînsahului, eu te-am crescut de copil, te-am învățat arta călăriei, te-am învățat să încrucești sabia ca nimeni altul. Acum sînt la mare necaz... A venit Moartea și mi-a spus că miine seară mă ia. Ajută-mă! Vreau să trăiesc și îți glasul ei voia să-l imite probabil pe al tatălui ei, era ca glasul unui copil care vrea să imite un bătrîn.

— Ia cel mai strasnic buestru din berghelle și fugi la Ispahan. Ibrahim i-a multumit. Fuge repede la herghelie. Își ia cel mai strasnic bues-tras. Se aruncă în spinarea lui și ea fulgerul porneste spre Ispahan. Sosise la ora opt. Moartea surzătoare îl spune: — M-am mirat, Ibrahim, cînd te-am văzut ieri la Teheran. Eu îți

înainte.

— Uite, țara asta bucolică, curată, egală toate murdăriile lumii. E spălătoare, spală tuncile minjite de singe ale mafiotilor și ale marilor killeri. Spală hainele de camuflaj ale celor din Legiunea Străină, spală bluzele fără mincei a spionilor, cămașa cu aur și pietelul a mafiotului, pantalonii fără un crac ai cutărui hoț de drumul mare ajuns milionar. Adăpostim rahatul lumii. Tine secrete fecalele mondiale. Depozit mondial de fecale! Fecale sub formă de aur de devize. Fecale aurifere! Fecale-devize! Fecale-dolari! Așculă, Ge! Mă auzi?

— Da, te aud.
Dăduse iar drumul apel al cărei sunet fosnitor îl acoperea glasul. O vedea iar prin perdeaua plină de stropi care se scurgeau prelună, ca niște lacrimi.

— Fiecare dintre noi e în stare să zgudue Pămîntul! Eu, tu, el, ea... Trebuie început cu tine însuși. Să încerci tu! Isus spunea că dacă doi, doar doi, auzi, Ge?, doi oameni e de ajuns să fie unii ca să schimbe lumea. Să zgudue Pămîntul! Erasmus, un învățat din Rotterdam, a scris *Elogiul nebuliei*. Despre curajul de a fi nebuli! Asa ceva nu îndrăzise nimeni să spună pînă atunci. Să spunem ceea ce trebuie spus. Ceea ce cred că nu se poate spune. Să spunem că țara asta curată e de fapt o haină! Să cerem schimbarea a ceea ce e de neșchimbabil! Fiecare din noi să fie nebuli! Să ne constituim într-o mare, uriasă comunitate europeană, mondială, pannebonească. E o lume dușmănoasă, ostilă, avînt de iubire. NON SE PUEDE VIVER SIN AMAR!

— Da, nu se poate trăi fără iubire!
— Cu un gest decis, furios, dădu perdeaua la o parte și intră peste ea.

— Așa curgea peste el, peste costumul lui împacabil și peste nuditatea duiosă magnifică a fetei.

(fragment din romanul cu același titlu)

sterian vicol

Miinile mamei

Despre plîns numai bine
Fiindcă și miinile mamei plîng
Cu unduirea lor peste care
Mai zboară un fel de pasări
Cu aripi mîrosind a gaz.
Miinile ei cîștînd bob cu bob
Bob de năut, bob de griu
Bob de durere, bob de așteptare
Cîzînd peste negrii bolovani
Îngropați în ninsoare
Pămint — lacrimă, pămint de-acasă,
Ca o ofrandă luncind prin miinile care-au plîns.

Odată cu bobul cel ales
Și aruncat din cîmpie afară
Încet, atît de încet, se-îngroapă și lumina
Miinilor mamei!

Paznic la tunel

Stelele cosesc pădurea.
Cerule n-arcară în trenuri albastre,
Pe așteptarea mea țiric ud
Ultimii lăstuni însingerați.

Sub miinile celui plecat
Sfidînd chiar sfidarea clipei din urmă
Cineva adună boabe reț de țărîni
Ierbiu nevinovat, pe creștet, adăugîndu-i-le

O altă vinătoare

În vîste, fierbinți după-amiezi
Unde și pe cine să vinezi?
Chiar aerul din funii de nisip
Îmi sparge-oglinzile cînd țip

Ci el vinează, pe sine se vinează
Cîmpia-i o dominică, la amiază.

Și fiindcă rana-i o bibliie și nu-i
Uitarea e scrisă, cu inima cui?
Cineva trebuia să te strige
Prin ierburii să te prindem în cirrige.

ioana lipovanu

Caii și noi

Lăsați coii să zburde
Fără hături și fără călăreți,
Goana lor pe cîmp e
Mai adîncă decît pașii primilor profeti.

Disciplină a energiei,
Gimnastică a mușchilor perfecți,
Să-nvățăm de la ei
Să revenim la vatră întremați și zvelți.

Iar cînd vîntul călăreț se-necumătă
Să-n streng în pînteni
Să-avîzim în iazul cu mentă
Aici, la noi, și pretutîndeni.

pașcu balaci

Eu, cu sfială de țaran..

Eu, cu sfială de țaran,
Cu dreptul — petec pentru sac —
Trudit-am ca student sărac
În burg de piatră transilvan.

Sub cerul spart de uragan
Pe la sfîșitul dîstui veac
Fugeam din școală, pe Feleac,
Prin pîntec de Leviathan.

Mai exilam ca un plebeu
Pe-un Munte Sacru, plin de fân,
Ceream Cetății dreptul meu

Cu mine însuși să rămîn
Și-n dreapta cu un caduceu
Mă reinforceam, în zori, Stăpîn.

SONETE

Timpul, furtună de nisip..

Timpul, furtună de nisip
Care acoperă ferestre,
La nunta Ființei e o zestre
Ce se depune peste chip.

Din străp de rouă înfirip
În podul palmelor măiestre,

Ninsoarea cea dintii

Eu, cel ce te-a iubit
Înjur ninsoarea cea dintii
Și pînă mină pe cutit
Fiindcă ești și nu rămii

Tot nimic nu-i pe cărora
larba doarme într-o carte
Semn de pus la luminare
Cînd ești, și ești departe

Pe ninsoare cine-a pus
Glas pe-o creație de mirare.
Vinătoarea mi trage-n sus
Rînila spre vindecare?..

Și-njur ninsoarea cea dintii
Fiindcă țî-a furat și-ți fură
Sunetul ce îl rămii
Dintr-o piatră, de pe-o gură.

Peisaj II

Pe floarea-soarelui,
ban de aur visînd dîntele lunii,
puzderii de albine
ară polenul, îl vîntură
rotunjdî înșăși colina!

Sub floarea-soarelui,
de-a dreptul pe mușuroiul de polen,
cade-n genunchii femeii gravidă
cu degetele toate înfingîndu-le-n țărîni
printre rădăcinile răcoroase..

Și, iată, deodată, izvorăște plînsul
și cerul de aur pe rana dîntii
e înșăși floarea-soarelui
ca o lumină desprînzîndu-se ușor
din trunchiul roditor al Patriei!

Fluturi, bărbații..

Bărbații, fluturi de toate culorile,
Ocolind cu grație
Carolele carniore ale flăcărilor
Pînă în punctul în care acestea
Reverberază în infinit.

Vreau cu mă odihnesc

Stinge toate luminile
Așa... Multumesc.
Stinge, te rog, și luna,
Și-a aprins lanterna
La mine-n odăie
Și nu mă lasă să dorm.

Comoară în cîmp

Comoară de aur în cîmp,
Porumbul ieșit din cămașă,
Sfidînd orizontul prae strîmb
Sub vraja țării, trufaș.

Oceanul cel verde din jur
Rănește ciurle-n piept,
Călcînd legămîntul spurjor
În aerul tare și drept.

plastică

Renășterea modernă (II)

Renășterea modernă trebuie să modeleze creația omului spre valorile spirituale, valori ce sînt dăruite, în același fel, în care veștii măestri și-au oferit darul în marile muzee, pentru a ne arăta cum a fost lumen în vremea lor. Este tot mai mare îngrijorarea că nu se va mai putea ajunge în artă la modul de exprimare și la valoarea bătrînilor măestri. Închipuindu-ne Primăvara lui Botticelli, suferim regretul că frumusețea neasemuită a capodoperei nu se mai află, în zilele noastre, în centrul preocupărilor curente ale artiștilor. Lumea s-a schimbat și a devenit uneri neîncapeătoare pentru artă. Sînt mulți creatori, se realizează cantitativ mult dar, iată, cantitatea nu poate înlocui nevoia acută de calitate, cea care oferă satisfacții spirituale depline și care poate trezi interes nemărginit pentru artă.

Renășterea modernă deschide perspective noi pentru dezvoltarea artei, pentru revitalizarea ei, realizînd o punte de legătură cu ultima renășterea, printr-un fenomen asemănător celui prin care arta romană a păstrat prin înțelegere și cunoaștere valorile impuse de timp ale vechii arte grecești. Istoria artei se impune prin valori perene care nu pot fi înlocuite cu producții necorespunzătoare, incapabile să-și justifice valoarea și prezenta. Istoria artei nu acceptă minimalizarea valorilor ei perene, nu este de acord

muzică

Concerte la Tg. Mureș

În frumoasa sală a Filarmonicii din Tg. Mureș, am avut prilejul să asist, recent, la o nouă „Gală a tinerilor solisti” gîndită „în doi timpi”, ca să spunem astfel: în prima seară am ascultat lucrări camerale. În a doua seară, în interpretarea celorlalte tineri interpreti (cu mici excepții), lucrări concertante inițiativă interesantă, oferind o ocazie de a-și demonstra complexitatea științei muzicale unor elevi și studenți de real talent, al căror nume va impune, fără îndoială, în majoritatea cazurilor. Astfel, violonista Silvia Simionescu, elevă în clasa a XII-a, interpretînd *Preludiul și Loure din Partita a III-a de Bach*, a demonstrat o frumoasă stîntă a conducerii vocilor, o anume maturitate expresivă, un temperament artistic care nu poate fi pus la îndoială, manifestările excesive însă ale acestui mod de a fi și de a gîndi, „de-bîndînd” Concertul pentru vioară și orchestră de Mendelssohn—Bartoldy, conducînd la anumite forțări ale instrumentului, la atacuri prea bruscate uneri, dezavantajînd expresia unor cantilene care, în redare violonistică, trebuie să primească întreaga încălzătură de claritate și căldură pe care o poate da acest instrument de intensă noblete sonoră. Cam a-celaste aprecieri se pot face și cu privire la evoluția clarinetistului Ion

lui de secol și cea viitoare cu siguranță va imbrățișa Renășterea modernă, căci arta depozitează cunoaștere și memorie colectivă.
Resursele artei de a se așeza în sluba fericirii omului sînt inepuizabile. Să oferim artii rolul de portecă al adevărului, al binelui, al înălțării și al fericirii în societate. Cu noașterea mai largă a lumii în zilele noastre a

REMEMORĂRI

Ploaie este un accesoriu mai important decât umbrela în povestirile în care se desparte Ea de El sau El de Ea. Dacă nu ploaie în text, parca și despartirea nu e atât de tristă și s-ar cuvânt. Nu întâmplător, un timp, în filmele în care cei doi se despărteau ploaia dintr-o stropitoare ținea deasupra capetelor lor. Deci, ploaia și se desparte, ca să zicem așa, mulțumii de a fi suferit și unul și celălalt într-un decor adecvat. Știind toate acestea (și mai ales toate cele se adaugă la o ploaie bine înlocuită: streșnile care trîie, fluarele bine brăzdate cerul și-i luminează fața El, tunetele care nu pot acoperi vocea Lui, aerul tare al iubiții și al copacilor stropiți din belșug) nu cuprinde de fiecare dată o stropitoare mareșol și ne întrebăm: cine? oare ce au simțit toți aceia care nu au avut grijă să se despartă de ploaie? Oare cum au putut ei să mai suferă într-o zi luminoasă, cu un soare vesel, decupat pe un cer senin, albastru? Oare la ce s-au gândit, auzind muzica veselă de pe un stadion în timpul pauzei? Oare?

★ PAUL DORU CHINEZU. Lugoj. Nu este nici SF nici NSF, este, cum de altfel ai bănuți, o trăsnaie, căreia i-ai ales un titlu foarte potrivit stării noastre după ce am citit: „Nedumerirea”. Deci, „Era ora deoprețea noaptea, ochii începuseră să-l doară(„) povestirea devenise plătitoare și Craus hotărâ să se culce...”. Înceerți să scrieți ziua.

EMIL BĂLTIANU. Craiova. Aveți umor („Tovarășul brigadier Piroi Vasile a înșelat moartea”) și știți, se pare, cum se falsifică tuca de prune: „Era tuică de prună, frunte, roasă bine în butoiul din lemn de dud. Păru să plece cu tuca, dar se răzândi și vărsă tuica înapoi. În butoi, pe jumătate, Lău o batistă cu cenușă pe care o ținea ațuțat în jurul și din porcă băga batistă cu cenușă în tuică și clătina bine-bine. Cind crezu că e de ajuns, scoase batistă și o puse la loc, înșe în gîrlicul pivniții și, dintr-o găleată cu apă pusă la-nodmă, umplu tuca. Lingă găleată, era o cutie de conserve cu sodă toată. Baba pusă citeva picături de sodă în tuică, amestecă și gustă. Se-nfioră. Bătura îl arse gîtul. Acum da, tuica era tare foc, așa cum le place bărbatilor”. Se vede că nu sînteți înșepător, aveți scrisul sigur. Poate însă ar trebui să fiți mai înțeles. „Poantele” unele sînt prea groase, totuși. Oricum, adresă-vă și „Urziții”, cu „Sic transit” și „Întreprinderea merge la circ”. Așteptăm ceva în sensul „Criezi”.

CONSTANTIN GAVRILA. Deva. Sînteți decorativ și publicați caricaturi și aforisme pe care le scumți Gavco. E bine că pentru proză nu vă menținați pseudonimul, deoarece aceasta nu e rea. „Petre” și „Vizita” sînt chiar aproape de publicabil. „Seară altele” conține prea multe incidente răzătoare și beneficii de acasă sub pretextul unei delegații, ceea ce trebuie să plece undeva, la munte, plencă însă pe acuns cu un fotbalist și, odată ratată aventura, la întoarcerea inopinată, noaptea, la domiciliu surprinde adulterul soțic (ca o pedeapnă?). „Strigat frînt” are în el a nușă destul de stinghiu înțeles înțeles într-un accident de mașină a fratelui ei. Aveți înclinație spre un anumit subiect de tip intim, cu accente melodramatice (gelozii, dispartii dramatice s.a.) Ceva însă ne îndreptătește să sperăm și să vă așteptăm în continuare cu alte texte.

MINDREȘ VERONA CASTAR. Mangalia. „Sîmate tovarăș, vă trimt o bucată de proză cu dorința de a afla dacă într-adevăr merită să-mi stăre creierul și pentru volumul doi. Spun asta deoarece au comis spre publicare volumul întâi (cu titlul „Cele trei Lumi ale Terrei”) editurii Eminescu și s-au împlinit deja trei ani fără să am o veste despre soarta lui. Ce părere aveți Dumneavoastră despre o asemenea editură care se scriează pînă dincolo de omenie? Știu. N-aveți nici o părere, căci nici nu vrei să aveți. Asta-i. De, știu eu, poate că mă înșel. Mă înșel oare? — Vă înșelați, părerea noastră este categorică: n. nu. De ce? Iată o mostră (sau un „monstru”): „Lasă-i dragă să-și savureze în liniște omleta de ouă de corosipniță de pe Marie, zise tînăra bunică oprind astfel avîntul nepotului...”

MIRCEA PROCA, Ludus. „Vă declar încă din primele rînduri de manuscris (între noi fire zis că a trebuit să răstorn un turn de fildeș, să-l înșol în Marea Neagră și abia apoi să scrie) că pe ceva muritor și trecător) vă declar deci, că nu-mi plac deloc cei ce conspiră împotriva oamenilor de literă (talente sau netalente) prin critici literare sau... fie ce vor fi ele, simple răspunsuri la urma urmei. Uite că vorbim ca între doi prieteni, fără să ne cunoaștem încă. Deși alit de „bunți prieteni”, nu aveți, cel puțin acum, nici o șansă. Preferăm să uităm ca am citit: „Noroc căci boala scrisului este o boală mare, ca boala unui fotbalist de a trage de mingea de la cotiere, terenului, undeva, direct la vîntul”. Ocupați-vă de fotbal, e mai bine pentru toată lumea.”

A. ORAVIA, Oravăia. Evident, e un pseudonim. Pe care însă n-aveți de ce îl păstra, pentru că sînteți încă departe de a intra în literatură. Scrieți-ne deci liniștit, pe numele d-voastră adevărat. Nu va afla nimeni.

Julian Neacșu

SUBLINIERI Frații Botta

Nicolae Iorga avea despre geniu o concepție personală. El socotea că, atunci cînd este vorba de un artist, geniu și o puerbilitate repetată. Prin această definiție el încerca să-l absolve de orice cabotaj.

De fapt, marele artist nu e niciodată cabotîn. Poate un răsfățat și totodată un izolat, dorinț de singurătate și, totuși, în căutarea oamenilor de care are nevoie permanent, subiect și obiect al genialității sale.

Incapabil de a țese din lumea imaginară, în care ancorează, înclînă și copiază, în lumea realității îl intimidează și îl obsedează. E handicapat de lumea lui interioară, care pentru el a devenit, pur și simplu, lumea, văzută de el.

Sensibilitatea excesivă l-1 caracterizează a sesizat mai cu seamă nuanțele. El a măsurat dimensiunea răului și dimensiunea binelui, a măsurat și dimensiunea frumuseții. E adevărat că se vrea mai mare decît este, nicidcum din ambiție și nici din cabotaj — de care poate fi suspectat — ci din estetism.

Setea lui de perfecțiune l-a consacrat artist și, prin marea lui putere de asimilare a tuturor detaliilor semnificative, vrea să re Creeze lumea încercînd s-o povestească fire în culori, forme, armonii ori cuvînt.

Cabotînul e categoric lipsit de talent și, mimînd fără har, devine deseori ridicol, de cumva uită să fie așezat pînă la degnat.

Cabotajul este cea mai penibilă formă a imposturii, deoarece — cu impertinență — împune o vulgară copie a performanței artistice. Pe cei înșezărați cînd că avem datoria să-l acleptăm așa cum sînt, cu nozul lor de slăbiciuni, marile și mai cu seamă copilăriile lor.

Nicolae Iorga avea dreptate. Ființe stingace în fața vieții, aservite unei pasiuni unice, faptul artistic fiind pentru ele forma superioară a iubirii de oameni.

Mărturisesc că pentru aceste generalități mi-a servit drept model Emil Botta.

El s-a jucat în viață pe sine, în timp ce majoritatea oamenilor, dintr-un instinct de apărare, își ascund adevărata fire; dar Emil Botta și-a îngosat personalitatea și s-a dat pradă tuturor.

REMEMORĂRI Craiul Munților (IX)

Nu știm cit de bun orator era Avram Iancu. Se pare că nu folosea vorbe mari și se rostea pe înțelesul poporului. Influența de care se bucura în rîndul moșilor, prestigiul său, aura de conducător și tribun sînt însă recunoscute.

Un corespondent al ziarului „Ellenor” descrie sosirea lui Avram Iancu la Climpeni pentru a convinge pe locuitorii localității să se înarmeze și să-1 urmeze la Blaj.

„Astfel a venit ziua de 22 I Dimeanaș, la orele 9... fără cea mai mică rezistență sosește Iancu cu 900 de oameni și ridicîndu-se (urcîndu-se pe vine) o vorbire și după o jumătate de oră nebulurat între sunete de buclime de munte și împuscături de pistoale pornește spre Roșia. Iar pretorul adînc Mester Károly privea, cu răsufarea tăiată din poarta locuinței sale cum era condus bietul popor înșelat, destinat sacrificiului”.

Bineînțeles că pretorul privea cu răsufarea tăiată poporul înșelat care se înarmase și-l urma pe Craiul Munților în nădejdea că-și va dobîndi drepturile milenare.

Într-un articol intitulat „Regele Munților”, Bethi Lajos comentează, din surse orale probabile, amănunțite pîrești legate de personalitatea marelui tribun.

„Cînd pe armăsarul său negru ca pana corbulu, cu arme bogat strălucitoare, în îmbrăcăminte albă, apărea sau trecea prin fața taberei, îl înșoțea o fanfară cu sunetul înnului lui Iancu, aur. / cum își mută-n păduri / aura lui trazi-că, / cum sufletul mi-1 umple / și mi-1 cur-țenură dintr-o simfonie / și nînsora lumini”. Iată cum meditația poetului devine în același timp plăcere intelectuală și sentimentală, dar și o stare integrativă într-un sistem de semnificații cosmice. Poetul atestă o evidență fundamentală a lumii într-o ceremonie emoțională ori un exercițiu epical, generînd o conflictualitate interioară în a prînde sensul lumii.

O altă ipostază lirică, care reține atenția, este poezia de tonalitate baladescă. Evidențiem și noi poezia „Corabia autohtonă”, în care poetul, în tonalitatea lui Radu Stancu, surprinde extazului baladesc o metaforă ce devine simbol. În finalul acestui scurt medallion, se ne întoarcem o clipă, împreună cu poetul care a împlinit frumoasa vîrstă de 80 de ani, „prînde verdele pădurii și aurul dimineții” ca să vedem, umiliți, cum de „caleașca amintirii” se prînde „vrăbi și mierle”. „nucii din livadă își clătina umbrele uriașe, domoale”, „caleașca zboară doloara de flori și de păsări”, iar „Soarele își deschide uriașă lui poartă” spre „Tărîmul lumii și bucuriei”. — Tărîmul de care Ilie Măduța ni l-a descris cu atia puritate și căldură în remarcabila carte „Orarul păstrăvului și al mierlei”, carte pentru care autorul ei a fost înșunat cu premiul Uniunii Scriitorilor în anul 1984.

La 80 de ani, prin ceea ce a scris pînă astăzi, Ilie Măduța ocupă un loc prețios în spațiul poeziei române contemporane.

Emil Șimăndan

Încercări asupra lui Dănilă Prepeleac (IV)

10. CREANGA DE AUR

„Eu, unul, codrul verde i-aș lua melodia, răsunul”

Basmul „Dănilă Prepeleac” a fost făcut în zodia lemnului, „totemul” nostru: ne tragem din lemn ca Făt-frumos din tei sau Păcăl din tufan și ne învelim cu el cînd ne cheamă Jupînta „care ne adună după ce ne desparte”. Povestarii a ales copacul ca simbol al ciclurilor vieții, al menținerii ei.

Povestea e urînită din loc din lipsa unui „lemn”, a carului; a doua plecare de acasă e la pădure, după lemne; a marea suferință a eroului, pînă la căderii și ridicării lui la demnitate, deci la existență, se datorește dobîrșii unui copac; și al treilea ciclu, cel salvator, debutează cu o orientare, prin plantarea simbolului a unui Arbore Cosmic și prin „însemnarea” copacilor.

Toate acestea ar fi suficiente pentru ca traducerea cetivoriului să nu fie bănuț de păcălnic. Dar mai rămîn două nume, de rezonanță extraordinară: al eroului și al Povestarii, care înșeale un basm frumos despre Pădurea cea vesnic verde. Aceste nume trebuie desinate, căci conțin în sine o sonoritate cvasimagică pe care o au mai toate numele proprii de persoane și locuri. Un erudit a spus odată că ar fi neașteptat să găsim un respect mai mare pentru „Dănilă” decât s-ar fi numit Diophant și sau Alcibiade. Această observație absurdă este totuși la locul ei căci s-a dovedit puterea de sugerare a cuvintelor și numelor. O mărturisesc și un poet: „acum văd că tînuțele un nume, cuvînt fluid, simțos, nesupus, muzical și suficient pentru sine”.

Eroul lui Shakespeare era un comandant de oști curajoș, simplu, cinștit și violent. Nimic nu era mai departe de Emil Botta. El nu era nici simplu, nici violent. Era făcut pentru Hamlet, torturat de îndoieli — rol pe care, din păcate, nu l-a jucat niciodată.

Emil Botta aducea pe scenă, prin simpla lui prezență, un climat de poezie și de ireal, al cărui secret îl cunoștea doar el. Transigura astfel nu numai personajul pe care îl joca, dar și tot spectacolul. În ciuda unei dicțiuni defectuoase, glasul lui cald și frazarea tărăgănată aveau darul de a cuceri publicul, după cum poezia lui ideală cucerea cititorii.

Apariția celui de al doilea volum de poezie, „Pe o gură de rai”, l-a consacrat definitiv poet. Atît timp cit era încă tînăr, l-a preocupat mai cu seamă teatrul. Toate gîndurile, toate eforturile erau îndreptate spre teatru. Scena a exercitat asupra lui Emil Botta o extraordinară fascinație. Toți cei care au trăit în preajma scenei îl vor înțelege. Nimic mai viu decît o sală de spectacol și nici un succes mai direct, mai complet.

Îmbătrînit, bolnav, trudit și ros de insomnia, a scris volum după volum. Mesajul sincerității sale poetice este impresionant.

Rămîne ca posteritate, de la distanță pe care l-o conferă timpul, să-1 măsoare valoarea.

Frății Botta se trăgeau dintr-o veche familie din Ardeal, tatăl lor fiind un cunoscut medic din Cluj, pe cîtă vreme doamna Botta era născută Francheschi și cobora dintr-o familie

REMEMORĂRI Craiul Munților (IX)

compus în cinstea sa. Poporul s-a prosternat în fața lui, era fericit cel care putea să-1 sarute marginea hainei, îl sîrutau și urmele picioarelor”.

În ciuda evidentelor exagerări și a elementelor de hiperbolizare, rîndurile sînt semnificative. Există un cult al lui Avram Iancu, o iubire și un devotament din care, mai tîrziu, s-a născut legenda.

„Cînd intra Iancu la Împărat, această legendă circula despre el în tabără, trei luminări erau în mina sa și înaintea Împăratului ardeau trei luminări. Luminările dinaintea Împăratului s-au stins dintr-odată, luminările din mina lui Iancu s-au aprins de sine.

Iancu a mers înainte, a aprins luminările Împăratului și pe ale sale le-a stins. Îndată după ce s-a retras mai înapoi însă, luminările Împăratului iar s-au stins, iar ale sale s-au aprins. „Fluie Iancu”, a zis bătrînul Împărat — nu mă împotrivesc mai departe lui Dumnezeu, l-am înțeles voința și mă învoiesc ca de-acum înainte tu să fi Împăratul Ardealului”.

Legenda, cu elemente de basm, este superbă și plină de sensuri.

Spre finalul articolului său, autorul conchide: „Si „regele munților” nu numai prin pompa barbară, (de ce barbară?) nu numai prin credința fabuloasă a chemării sale a stat de fapt rege celorlalți tribuni; între ei a fost de fapt rege, fiindcă singurul reprezentant mla și îndurarea. Armatei maghiare trimisă împotriva lui l-a rezistat din toate puterile dar omorul celor fără de apărare și pustiirile vandale nu-i murdăresc numele”.

Mircea Micu

Izvoarele poeziei

Poetul Ilie Măduța se bucură de un autentic respect în spațiul cultural românesc și dintr-o simfonie / și nînsora lumini”. Iată cum meditația poetului devine în același timp plăcere intelectuală și sentimentală, dar și o stare integrativă într-un sistem de semnificații cosmice. Poetul atestă o evidență fundamentală a lumii într-o ceremonie emoțională ori un exercițiu epical, generînd o conflictualitate interioară în a prînde sensul lumii.

O altă ipostază lirică, care reține atenția, este poezia de tonalitate baladescă. Evidențiem și noi poezia „Corabia autohtonă”, în care poetul, în tonalitatea lui Radu Stancu, surprinde extazului baladesc o metaforă ce devine simbol. În finalul acestui scurt medallion, se ne întoarcem o clipă, împreună cu poetul care a împlinit frumoasa vîrstă de 80 de ani, „prînde verdele pădurii și aurul dimineții” ca să vedem, umiliți, cum de „caleașca amintirii” se prînde „vrăbi și mierle”. „nucii din livadă își clătina umbrele uriașe, domoale”, „caleașca zboară doloara de flori și de păsări”, iar „Soarele își deschide uriașă lui poartă” spre „Tărîmul lumii și bucuriei”. — Tărîmul de care Ilie Măduța ni l-a descris cu atia puritate și căldură în remarcabila carte „Orarul păstrăvului și al mierlei”, carte pentru care autorul ei a fost înșunat cu premiul Uniunii Scriitorilor în anul 1984.

La 80 de ani, prin ceea ce a scris pînă astăzi, Ilie Măduța ocupă un loc prețios în spațiul poeziei române contemporane.

Emil Șimăndan

debut flavius iancu obeadă

Tipăt

In ochiul tău sting crescuse o ramură verde de dor
In fiecare primăvară îi cădeau
albastrele frunze
zidindu-te într-un castel
aproape transparent...

Pînă și îmbrășișările delfinilor
alunecau
de pe obraji tăi sfărîmîndu-se
de pămînt
cu niște dișe amare
legănătoare și blonde căderi
de apă peste pomenele cerilor...

Privirea din umbră

Mă întore părăsiri în trupul
acesta
pe care-l vedeți fumegînd
de prea multe cuvînte
mă string ca un melc
alerghînd
pe marginea drumului
pîlpă zidurile umede —
cu dragoste și fi putut fi
dar trupul aproape
că mi s-a rostogolit —
cînd toți eram prea obosiți
să mai vedem lucrurile normal —
peste minile acestora
străine mie...

Ar trebui să ne întoarcem
să picțăm mai departe trandafirii violeți.

Lentila de contact

Ar trebuit să flu mai atent
la felul mestecănelului de a vedea
lucrurile.

POEȚI ȘI CENACLURI dan ioan panțoiu

Antotipuri

Dacă aș putea include
în mine anotipurile,
aș da ierml gustul ierbi
orșe de soare,
și veri i-aș da
parfumul bradului de Anul Nou.
Cu primăvara ț-aș
împodobi ochii și părul
și ț-aș numi Toamnă.

Frunze de toamnă

El vine din dreapta
strîvind frunze
de toamnă.

debut flavius iancu obeadă

Tipăt

In ochiul tău sting crescuse o ramură verde de dor
In fiecare primăvară îi cădeau
albastrele frunze
zidindu-te într-un castel
aproape transparent...

Pînă și îmbrășișările delfinilor
alunecau
de pe obraji tăi sfărîmîndu-se
de pămînt
cu niște dișe amare
legănătoare și blonde căderi
de apă peste pomenele cerilor...

Privirea din umbră

Mă întore părăsiri în trupul
acesta
pe care-l vedeți fumegînd
de prea multe cuvînte
mă string ca un melc
alerghînd
pe marginea drumului
pîlpă zidurile umede —
cu dragoste și fi putut fi
dar trupul aproape
că mi s-a rostogolit —
cînd toți eram prea obosiți
să mai vedem lucrurile normal —
peste minile acestora
străine mie...

Ar trebui să ne întoarcem
să picțăm mai departe trandafirii violeți.

Lentila de contact

Ar trebuit să flu mai atent
la felul mestecănelului de a vedea
lucrurile.

POEȚI ȘI CENACLURI dan ioan panțoiu

Antotipuri

Dacă aș putea include
în mine anotipurile,
aș da ierml gustul ierbi
orșe de soare,
și veri i-aș da
parfumul bradului de Anul Nou.
Cu primăvara ț-aș
împodobi ochii și părul
și ț-aș numi Toamnă.

Frunze de toamnă

El vine din dreapta
strîvind frunze
de toamnă.

debut flavius iancu obeadă

Tipăt

In ochiul tău sting crescuse o ramură verde de dor
In fiecare primăvară îi cădeau
albastrele frunze
zidindu-te într-un castel
aproape transparent...

Pînă și îmbrășișările delfinilor
alunecau
de pe obraji tăi sfărîmîndu-se
de pămînt
cu niște dișe amare
legănătoare și blonde căderi
de apă peste pomenele cerilor...

Privirea din umbră

Mă întore părăsiri în trupul
acesta
pe care-l vedeți fumegînd
de prea multe cuvînte
mă string ca un melc
alerghînd
pe marginea drumului
pîlpă zidurile umede —
cu dragoste și fi putut fi
dar trupul aproape
că mi s-a rostogolit —
cînd toți eram prea obosiți
să mai vedem lucrurile normal —
peste minile acestora
străine mie...

Ar trebui să ne întoarcem
să picțăm mai departe trandafirii violeți.

Lentila de contact

Ar trebuit să flu mai atent
la felul mestecănelului de a vedea
lucrurile.

POEȚI ȘI CENACLURI dan ioan panțoiu

Antotipuri

Dacă aș putea include
în mine anotipurile,
aș da ierml gustul ierbi
orșe de soare,
și veri i-aș da
parfumul bradului de Anul Nou.
Cu primăvara ț-aș
împodobi ochii și părul
și ț-aș numi Toamnă.

Frunze de toamnă

El vine din dreapta
strîvind frunze
de toamnă.

Paradoxurile ființei mele

Privindu-mi mai atent minile
văd că ele nu au nîcl o vîrstă
le compar — iată — cu coaja unui brad
și tot nu-mi spun
a cita oră din zi este deși
seamă mult cu două clopote
iar uneori parăc le și aud dangătul metalic
incit mi-e frică să nu se sperie
pietrele și alte viețuți.

Acesta este un gînd mai vechi al meu
să-mi privesc minile zile întregi
și mai ales noaptea
unde va pe o plajă.
De mult timp mi-am dat seama că umbrele
palmelor așezate pe nisip
nu pot fi atînse
și că nu au nici o legătură
cu tot ce se întîmplă în aer.

dan ioan panțoiu

Solitar

Ce poate fi mai singur
decit un trandafir
în noiembrie?
Cu el în mîna
te-am așteptat,
știînd că n-ai să vii
niciodată.

Postmodernismul — o nouă modă?

Urmare din pag. 1

Postmodernismul este un cuvînt simbol decit, înainte de toate, un rezumat, o chintesență: este reducere a Vieții la Pădure, al acesteia la Copac și, în sfîrșit, la schema lui, Clotul de lemn, obiectul modest strălucit de frumusețea indicibilă a simfoniei și întîmîțării.

Ar fi apoi o transfigurare sau, mai curînd, o transmutare grea de semnificații de la amorul roci la viața lemnului: numele de Nică a lui Ștefan a Petrei devine Ion Creangă. Nu puține sînt și cele de la „Povestarii”, cunosțem însă — și noi și el — dragostea neșchimbăta față de lemn și valoarea lui neprețuită.

Deși nu face parte din cele patru elemente empedoclene (apa, aerul, focul, pămîntul) lemnul a fost pentru noi, cel de ne-a fi, prima cale de acces și legătură între cele.

Săgeata-suliță (Aerul); arderea (Focul); pluta (Apa); săpăliga-plugul de lemn (Pămîntul). Lemnul reprezintă deci al cincilea element, „chintesena”. Tot din el, instrumentul primordiu al armoniei muzicale, s-au născut vrăjile sonore care au mădiat aceste plăuri prefăcîndu-le în delurii și vîile pe care le cîntă poezii miortici și pe care le urcă cu bindete și cumpănire Dănilă cel bine-cuvîntat de Povestarii cu numele Prepeleac. Se cuvîne să rupi această vrăjă a poveștili, să o strîci sau să o uii? Cine poate, cine face, cine trebuie și cine îngăduie? Și cine este Tu? Căci lumea e un cîntec.

„O poveste spune-ți-o
Și în plide o s-o-mbrac
și frumos am s-o desface
s-o pricepi numai cînd tac”

Liviu Mitrănescu

Postmodernismul — o nouă modă?

Postmodernismul este un cuvînt simbol decit, înainte de toate, un rezumat, o chintesență: este reducere a Vieții la Pădure, al acesteia la Copac și, în sfîrșit, la schema lui, Clotul de lemn, obiectul modest strălucit de frumusețea indicibilă a simfoniei și întîmîțării.

